

ת"פ 29504/09/13 - מדינת ישראל נגד מושיק זרקון

10 נובמבר 2014

בית משפט השלום בראשון לציון
ת"פ 29504-09-13 מדינת ישראל נ' זרקון(עציר)
29534-09-13

בפני כב' השופטת שרית זמיר
המאשימה
נגד
הנאשם
מדינת ישראל
מושיק זרקון

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד איתי שמואלי

הנאשם וב"כ עו"ד סוחמי

גזר דין

הנאשם הודה במסגרת הסדר דיוני בעובדות כתב אישום מתוקן והורשע כפי הודייתו בביצוע עבירות של:

ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן - עבירה לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973 (**להלן: "הפקודה"**);

החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית - עבירה לפי סעיף 7(א) + (ג) רישא + 31(3) לפקודה;

החזקת כלים המשמשים להכנת סם מסוכן - עבירה לפי סעיף 10 רישא לפקודה.

על-פי עובדות כתב האישום המתוקן בו הודה הנאשם, החל משנת 2008 שכר הנאשם יחד עם בת זוגו דירה ברח' פיק"א 10 בראשון לציון (**להלן: "הבית"**).

עובר ליום 10.9.13, במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, גידל הנאשם בבית שתילים של סם מסוכן מסוג קנבוס, שלא לשימושו העצמי וללא היתר מאת המנהל (**להלן: "הסם"**).

לצורך גידול הסם, הכנתו והחזקתו, השתמש הנאשם בציוד רב אותו רכש, לרבות אדניות, מד טמפרטורה, מאווררים, צינורות השקיה, מערכות חשמל, מנורות חימום, חומרי דישון, תאורה והשקיה ייעודית.

עמוד 1

ביום 10.9.13 בסמוך לשעה 11:30, הגיעו שוטרים אל הבית בעקבות צו חיפוש שניתן בבית משפט השלום בראשון לציון. השוטרים ביקשו מהנאשם לפתוח מחסן נעול שהיה בחצר האחורית.

בהמשך למתואר, נכנס השוטר עמי פרץ אל הבית ומצא את המפתחות למחסן, שהיה מחולק לשניים. בחלקו האחד של המחסן החזיק הנאשם 48 שתילים בגירים של סם, ובחלקו השני החזיק 159 שתילים צעירים של סם - והכל במשקל כולל של 3,400.3 גרם נטו.

בנוסף, החזיק הנאשם במחסן 7 שקיות של סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל כולל של 459.1 גרם נטו. עוד החזיק הנאשם במחסן שקית ובה סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל כולל של 425.4 גרם נטו.

סה"כ, החזיק הנאשם בסם מסוכן מסוג קנבוס במשקל כולל של 884.5 גרם נטו וגידל סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל כולל של 3,400.3 גרם נטו.

במסגרת ההסדר הדיוני אליו הגיעו הצדדים, כתב האישום בעניינו של הנאשם תוקן, הנאשם הודה במיוחס לו, הורשע ונשלח לקבלת תסקיר שירות המבחן.

בין הצדדים לא גובשה הסכמה עונשית, למעט הסכמה לעניין החילוט, לפיה מתוך הכספים שנתפסו בחזקת הנאשם, יחולט סכום של 100,000 ₪ לטובת הקרן לחילוט שבמשרד האפוטרופוס הכללי.

תסקיר שירות המבחן

מתסקיר שירות המבחן שהוגש לתיק בית המשפט, עולה כי הנאשם בן 35, נעדר עבר פלילי, נשוי ואב לילד בן 3, אשתו נמצאת כיום בחודשי הריון מתקדמים וצפויה ללדת בקרוב. הנאשם מתגורר בראשון לציון ועובד מזה 3 חודשים כעוזר חשמלאי בתחום הבניין.

שירות המבחן סוקר את הרקע התפקודי של הנאשם, שאובחן בגיל צעיר כסובל מלקות למידה מסוג דיסלקציה, נשר מבית הספר בסוף כיתה ט', לאחר מכן השתלב בפרויקט "הילה" במסגרת קידום נוער והחל לעבוד כגן בעיריית ראשון לציון. הנאשם גויס לצבא בגיל המתאים ושירות שירות צבאי מלא כטבח.

לאחר שחרורו מצה"ל, עזב הנאשם את הארץ למשך 7 שנים, במהלכן התגורר במדינות שונות בעולם ולא עבד באופן קבוע ורציף. עם חזרתו ארצה, החל לעבוד כנהג וכשליח בחברה לגביית כספים ברשויות מקומיות.

בהתייחס לרקע המשפחתי מציין שירות המבחן כי הנאשם הינו הבן הצעיר מתוך שלושה במשפחה נורמטיבית. הנאשם תיאר את הקשר עם בני משפחתו כקרוב ומשמעותי וציין כי ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו היוו גורם מטלטל עבור משפחתו, שלא הייתה ערה להיקף ולעומק התמכרותו לסמים. הנאשם תיאר יחסים תומכים מצד משפחתו, לצד כעס לאור ההסתרה ומשבר האמון שנוצר.

בשירות המבחן מסר הנאשם כי החל לצרוך חשיש בגיל 15 בתדירות נמוכה ובאופן מזדמן, אם כי במהלך שירותו הצבאי נמנע משימוש בסמים. כאשר התגורר בחו"ל ובעת טיולו במזרח הרחוק, התנסה, לדבריו, בנסיבות חברתיות, במספר סוגי סמים, לרבות סמי הזיה. עם שובו ארצה, המשיך לצרוך חשיש באופן אינטנסיבי ויום יומי.

עם פתיחת ההליכים המשפטיים נגדו הפסיק הנאשם להשתמש בסמים. מדיווח שהתקבל מגורמי הטיפול ביחידה להתמכרויות בראשון לציון (**להלן: "היחידה להתמכרויות"**), עולה כי הנאשם פנה עצמאית לטיפול ביום 24.11.13, מאז הוא מוסר בדיקות שתן נקיות, מגיע לשיחה פרטנית עם עובדת סוציאלית ואף השתלב בטיפול קבוצתי.

הגורמים הטיפולים מתרשמים כי הנאשם מגויס לתהליך, מקפיד להגיע ברציפות, משתף ומשוחח באופן פתוח וגלוי אודות קשייו ומביע נכונות לבחון את הנסיבות שהובילו אותו לשימוש בסמים. גורמי הטיפול סבורים כי קיימת אצל הנאשם מוטיבציה לעריכת שינוי כולל באורחות חייו, לצד הרושם כי ההליכים המשפטיים והקשר עם שירות המבחן מהווים גורם מגייס לטיפול.

אשר לעבירות נשוא כתב האישום - בשירות המבחן נטל הנאשם אחריות על התנהלותו. הנאשם הסביר כי החל לגדל חשיש ללא מודעות והבנה ביחס לחומרת מעשיו ולהשלכותיהם וטען כי עשה כן לשימושו העצמי בלבד.

יחד עם זאת, הנאשם התקשה להתייחס בביקורתיות לכך שהשקיע מאמצים להסתיר מבני משפחתו את מעשיו ולתכנן שקדם לביצוע העבירות. בדיעבד, הנאשם מצר על האופן בו פעל וחש בושה וחרטה בגין עוגמת הנפש שגרם, לתפיסתו, לאשתו ולבנו.

שירות המבחן מתרשם כי הנאשם ניהל לאורך השנים אורח חיים התמכרותי, ללא מודעות לעומק התמכרותו, כאשר התנהלותו נבעה מקשיים רגשיים ומהקושי להתמיד במסגרות ולעמוד במחויבויות שונות. עם זאת, נראה כי הנאשם אינו בעל דפוסים עבריינים מושרשים וכי כיום מתחיל לגלות מודעות למחירים האישיים והמשפחתיים נוכח השימוש בסמים והעבירות שביצע.

שירות המבחן סוקר את גורמי הסיכון להישנות ביצוע העבירות מצד הנאשם, וביניהם קשייו להתמיד במסגרות השונות לאורך חייו, סגנון החיים חסר היציבות שסיגל לעצמו וקשייו להכיר בחלקי אישיותו ובדפוסים שעמדו ברקע למעשיו ולפעילותו בעת ביצוע העבירות. כמו כן, הנאשם התקשה לשוחח בפתיחות על הפרת האמון מצדו כלפי בני משפחתו, תוך שהיה מרוכז בעצמו. על כן, סבור שירות המבחן כי הנאשם זקוק להמשך עיבוד ובחינה ביקורתית של התנהלותו.

באשר לגורמי הסיכוי, עומד שירות המבחן על עברו הפלילי הנקי של הנאשם וכן על הערכתו כי ההליכים הפליליים המתנהלים נגדו מהווים גורם מרתיע ומציב גבול ברור עבורו. שירות המבחן מציין את התגייסותו של הנאשם להליך הטיפולי ואת המוטיבציה שהוא מביע ביחס לעריכת שינוי באורחות חייו, בייחוד לאור בדיקות השתן הנקיות שהוא מוסר, המעידות על הימנעות משימוש בסמים. הנאשם אף הביע רצונו בפני שירות המבחן להמשיך את התהליך הטיפולי בו החל במסגרת היחידה להתמכרויות.

לאור כל האמור, ממליצה קצינת המבחן המטפלת על הטלת צו מבחן למשך שנה, במסגרתו יפקח שירות המבחן על

המשך ההליך הטיפולי של הנאשם במסגרת היחידה להתמכרויות. כמו כן, ממליצה כי במידה שיוטל על הנאשם עונש מאסר בפועל, יהיה זה לתקופה אשר ניתן יהיה לרצותה בעבודות שירות, על מנת לאפשר לנאשם להמשיך לסייע בפרנסת המשפחה.

טיעוני הצדדים לעונש

טיעוני ב"כ המאשימה

ב"כ המאשימה פתח טיעונו לעונש בתיאור נסיבות ביצוע העבירות בהן הורשע הנאשם, שגידל במעבדה בתוך ביתו 197 שתילים צעירים ובוגרים של סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל כולל של 3,400 גרם. עוד הוסיף, כי אם לא די בכך, החזיק הנאשם סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל כולל של 884 גרם נטו, כך שמדובר ב-4,284 גרם של סמים מסוכנים אותם גידל והחזיק הנאשם בסך הכל.

ב"כ המאשימה הגיש לבית המשפט אסופת תמונות, במטרה להמחיש את טיב מעבדת הסמים שהוקמה על-ידי הנאשם אותה כינה בשם "מפעל", וכדי שניתן יהיה לעמוד על הציד הרב שהנאשם אסף ותפעל באותה מעבדה לצורך גידול הסם.

לטענתו, אין המדובר במעבדה קטנה, זניחה ומאולתרת, אלא במעבדת סמים משוכללת. לשיטתו, בכמות השתילים, בטיבם ובאופי המעבדה יש כדי ללמד על נאשם שהיה חדור מטרה, שכל תשומת ליבו, התנהלותו ומשאביו הופנו לגידול הסמים ואחזקת המעבדה. בכל אלה יש כדי להוות אינדיקציה ברורה למעורבותו העמוקה של הנאשם בעולם הסמים.

בטיעונו ביקש התובע להדגיש את חומרתן היתרה של עבירות הסמים בכלל וגידול הסם בפרט, לרבות הנזקים הכבדים וארוכי הטווח שנגרמים בעטיים לחברה וליחידה, והצורך להכריז מלחמת חורמה נוכח היקף התופעה.

עוד הפנה בטיעונו לסכנה הנשקפת מהסם. לדבריו, לצורכים אותו נגרמים נזקים ישירים ועקיפים בגופם ובנפשותיהם, כמו גם נגרמים נזקים עקיפים לסובבים אותם ולחברה כולה, בהיות הסם אחד ממחוללי הפשיעה העיקריים.

ביחס לנסיבותיו האישיות של הנאשם, טען ב"כ המאשימה שאכן מדובר בנאשם שעברו הפלילי נקי. עם זאת, יש ליתן את הדעת לתסקיר שירות המבחן, ממנו עולה כי הנאשם החל לצרוך סמים בגיל 15, התנסה בשימוש במספר סוגי סמים ובשנים האחרונות העמיק השימוש עד כדי צריכה יום-יומית.

ב"כ המאשימה הטעים כי מדיניות הענישה הרווחת מעלה כי בשל חומרת העבירות של גידול סם והחזקה בכמויות שאינן לצריכה עצמית, נדחות נסיבותיו האישיות של הנאשם העומד לדין, וזכות הבכורה ניתנת לשיקולי הרתעה, גמול ומניעה.

ב"כ המאשימה הביע תמיהה נוכח דברי הנאשם בשירות המבחן, לפיהם גידל חשיש מבלי שהיה מודע לחומרת מעשיו. לשיטתו, אמירה זו אינה מתיישבת עם העובדה שהנאשם הקים והפעיל "מפעל" קטן לייצור סם מסוכן הכולל מערכות

מתוחכמות ומתוזמנות, כמו גם עם העובדה שהסתיר מבני משפחתו את פעילותו באותו מחסן נעול.

אשר להליך הטיפולי אותו עובר הנאשם, טען כי מדובר בהליך הנמצא בראשיתו בלבד, כשמנגד העובדות מצביעות על מי שמנהל אורח חיים התמכרותי לאורך שנים ארוכות. בנסיבות הללו, פקפק ביעילות הטיפול אותו עובר הנאשם וביכולתו של אותו טיפול למנוע הישנות העבירות ולהביא לניתוק התלות בסם.

מכל המקובץ, עתר ב"כ המאשימה להשית על הנאשם עונש מאסר בפועל בן 15 חודשים ולצידו ענישה נלווית בדמות מאסר על תנאי וקנס כספי.

כן עתר לחילוט סך של 100,000 ₪ המוחזק בידי המשטרה וזאת בהסכמת הנאשם.

טיעוני ב"כ הנאשם

ב"כ הנאשם פתח טיעונו לעונש בציינו, כי הנאשם בחר להודות בביצוע העבירות כבר בחקירתו הראשונה במשטרה, ואף חשף מיוזמתו איזה ציוד רכש, הסביר כיצד למד לגדל את הסמים וכמה זמן הוא עוסק בכך.

בנוסף, ביקש ב"כ הנאשם להעניק בנוסף משקל משמעותי להודאתו של הנאשם בבית המשפט, שיש בה משום חיסכון בזמן שיפוטי יקר, והיא משקפת נטילת אחריות משמעותית מצד הנאשם והבנת הפסול שבמעשים.

לכך יש להוסיף את עברו הפלילי הנקי של הנאשם, ואת החוויה המטלטלת שעבר לאור מעצרו הראשון והיחידי בחייו.

באשר לנתונו האישי של הנאשם, פירט כי עסקין באדם מן היישוב, בן למשפחה נורמטיבית, בן 35, נשוי, אב לילד בן שנתיים וחצי המצפה ללידת ילד נוסף. הנאשם שירת שירות צבאי מלא והוא ורעיתו עובדים בעבודות מסודרות.

אכן, הנאשם השתמש בסמים תקופה ממושכת, אך חרף התמכרותו זו ניהל אורח חיים נורמטיבי ויצרני לכל אורך חייו, מבלי שמעד ולו פעם אחת לפעילות עבריינית כלשהי.

בנוסף, הדגיש הסנגור בטיעונו את ההליך הטיפולי המוצלח שעבר ועובר הנאשם, הליך בו החל מיוזמתו לפני כשנה, הנושא פרי ומתבטא, בין היתר, בניקיון מוחלט של הנאשם מסמים מאז מעצרו.

בנוגע לנסיבות ביצוע העבירה, טען ב"כ הנאשם, כי מבלי להקל ראש בחומרת המעשים, יש ליתן את הדעת לכך שאין כל ראייה לכך שהנאשם מכר את הסם או החזיק בו במטרה למכור אותו. עוד הוסיף, כי בגזירת העונש יש ליתן משקל לסוג הסם - שאינו בא בגדר הסמים "הקשים".

הסנגור חלק על דברי ב"כ המאשימה, לפיהם כמות השתילים היא הנותנת בגזירת הדין והענישה, וטען כי מדובר בטיעון חסר בסיס ו/או עיוגן משפטי. לדבריו, הפסיקה הנוהגת מייחסת חשיבות, בין היתר, לסוג הסם ולכמות הסם, וכשמדובר

בגידול או ייצור - הפסיקה מתחשבת גם בכמות הסם שניתן היה להפיק מהשתילים שנתפסו. בעניין זה טען, כי המאשימה לא הביאה כל ראיה או חוות דעת לעניין זה והוסיף שחלק גדול מהחומר שנתפס הוא ייחורים, כך שבסופו של יום כמות החומר שאמורה היתה להיות מופקת מהשתילים קטנה.

ב"כ הנאשם ביקש להתחשב בפרק הזמן הארוך בו שוהה הנאשם בתנאים מגבילים, והפנה להתרשמות שירות המבחן כי חווית המעצר וההליך המשפטי היוו גורם מזעזע ומציב גבול עבור הנאשם, סייעו לו להבין את חומרת מצבו והביאו להשתלבותו בטיפול שבעטיו פחת באופן משמעותי הסיכון להישנות.

לעניין מדיניות הענישה הנוהגת, טען ב"כ הנאשם כי הפסיקה מלמדת על ענישה נמוכה משמעותית מהענישה לה עותרת המאשימה.

הסנגור הגיש אסופת פסיקה שעניינה מקרים דומים ו/או חמורים יותר, בהם נגזרו עונשים מתונים יחסית על נאשמים בנסיבות דומות, ובעיקרם עונשי מאסר לתקופות הניתנות לריצוי בעבודות שירות.

לאור מכלול הנתונים, ובהם, בין היתר, הודאה, עבר נקי, המלצות התסקיר ונסיבותיו של הנאשם, סבור ב"כ הנאשם, כי יש לגזור עונשו של הנאשם ברף התחתון של המתחם, ולהשית עליו עונש מאסר לתקופה קצרה הניתנת לריצוי בעבודות שירות.

עוד ביקש ב"כ הנאשם להתחשב בגזירת הדין בעובדה כי בהסכמת הנאשם, חולט מתוך הכספים שנתפסו בחזקתו סכום של 100,000 ₪. לדבריו, מדובר בסכום נכבד ומשמעותי שמהווה גם הוא ענישה מוחשית וכואבת עבור הנאשם.

הנאשם ניצל את זכות המילה האחרונה. בדברו האחרון שב והביע חרטה וצער על מעשיו ומסר כי כיום הוא נמצא בתחילתה של דרך חדשה ומקווה כי יצליח להתמיד בה.

דין והכרעה

כמצוות המחוקק בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין תשל"ז-1977 (**להלן: "חוק העונשין"**), בקביעת מתחם העונש ההולם את מעשי העבירות שביצע הנאשם ובהתאם לעיקרון המנחה הקבוע בסעיף 40ב לחוק, שומה על בית המשפט להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות.

באופן כללי ניתן לומר, כי הערך החברתי הניצב בבסיס עבירות הסמים הינו ההגנה מפני הנזקים הישירים והעקיפים הנגרמים עקב השימוש בסמים. מדובר בצורך להגן, מן הצד האחד, על בריאות גופו ונפשו של ציבור המשתמשים בסמים, ומן הצד השני, עולה הצורך להגן על החברה מפני הנזקים הנגרמים לה, עקב עבירות המתבצעות על-ידי עבריינים על רקע השימוש בסמים.

בתי המשפט שבו ועמדו על חשיבות המאבק בעבירות הסמים. יפים לעניין זה, הדברים שנאמרו בבית המשפט העליון מפי כב' השופט עמית בע"פ 3172/13 **סואעד נ' מד"י** (פורסם בנבו, 6.1.14):

"על פגיעתן הרבה של עבירות הסמים ועל תפקידו של בית המשפט במאבק בנגע הסמים לצד גורמים וגופים נוספים, עמד בית משפט זה פעמים רבות... אין ספור מילים נאמרו בדבר הצורך להכות בכל אחת ואחת מחוליות הפצת הסם... המאבק בנגע הסמים הוא סיזיפי ואל לנו להשלות את עצמנו כי ענישה מכבידה תביא לחיסול הנגע. כל עוד יהיה ביקוש לסמים יהיה גם היצע, כך גם בישראל וכך במדינות הים. אך המאבק אינו חסר תוחלת. גם אם לא ניתן לחסל את נגע הסמים לחלוטין, ניתן גם להקטין את היקפו ולצמצם את נזקיו".

וכך באו הדברים לידי ביטוי בע"פ 5953/13 **מד"י נ' אהרון** (פורסם בנבו, 6.7.14), שאומנם נאמרו ביחס לעבירת סחר בסם מסוכן מסוג קוקאין, אך נכונים הם גם לעניינו:

"בית משפט זה הביע לא אחת את עמדתו כי את נגע הסמים יש לעקור מן השורש, וכי לאור הנזק העצום שמסבים הסחר והשימוש בסמים... ליחידים ולחברה בכללותה, יש להיאבק במעורבים בעבירות הסמים, על ידי הטלת עונשים מרתיעים והולמים, תוך התחשבות, בין היתר, בכמות הסם ובטיבו, בחומרת העבירות שבוצעו, בחלקו של הנאשם בהן ובעברו הפלילי".

וכך הוסיף וקבע בית המשפט העליון בע"פ 972/11 **מד"י נ' יניב יונה** (פורסם בנבו, 4.7.12):

"את נגע הסמים יש לעקור מן השורש. ייצור, הפצה, סחר וכמובן גם שימוש בסמים - כל אלו מסבים נזק עצום. הנזק נגרם לא רק למעגל הסגור של המעורבים הישירים בביצוע העבירות, אלא גם לחברה בכללותה... למאבק בנגע הסמים יש שותפים רבים... אף בית המשפט נוטל חלק חשוב במאבק, באמצעות הטלת עונש מרתיע על מי שהורשע בעבירות סמים... צו השעה הוא להחמיר בענישה בעבירות סמים...".

במסגרת בחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, לפי סעיף 40ט לחוק, יש ליתן את הדעת לתכנון שקדם לביצוע העבירות. בענייננו, הקים הנאשם מעבדת סמים במחסן בחצר ביתו ורכש ציוד ייעודי וכלים שונים וביניהם מד טמפרטורה, מאווררים, צינורות השקיה, מנורות חימום, דישון ועוד - הכל לצורך גידול הסם והכנתו.

הציוד בו השתמש הנאשם לגידול הסם, מלמד כי לא מדובר היה במעידה ספונטנית אלא במי שהשקיע מחשבה רבה בגידול הסם וגם השקיע כסף לרכישת הציוד הרב. ללמדנו, שמדובר היה בעסק של ממש מבחינתו.

כמו כן, חלקו של הנאשם בביצוע העבירות הינו עיקרי ובלעדי ולא ניכרה השפעה של אחר עליו בביצועו.

כאמור, כאשר מדובר בעבירות סמים ישנה חשיבות לכמות הסם וסוגו, כאשר מקובל לנקוט במדיניות שונה בין מבצעי עבירות בסמים מסוג הרואין וקוקאין לבין מבצעי עבירות בסמים מסוג חשיש וקנבוס. נהוג אף להבחין בין מי שמחזיק בסמים לצריכתו העצמית ומי שלא ובין מגדלי הסמים למי שסוחר בהם. בענייננו מדובר בסם מסוג קאנבוס ובמי שגידל אותו אך לא סחר בו.

אשר לנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה, הפסיקה העניפה בעניין זה מדברת על הנזק הנגרם ליחיד ולחברה מעבירות הסמים, נפיצותן, התפשטותן ופגיעתן הרעה, באופן שפעמים רבות אין דרך חזרה מההתמכרות, אשר אף גוררת ביצוע עבירות נוספות לצורך מימון הסם.

מעבר לכך, קיים גם פוטנציאל לנזק בריאותי קשה מהשימוש בסם.

יחד עם זאת, במקרה דנן לא נגרם נזק בפועל, שכן הגידול נקטע באיבו כשרובם של השתילים שנתפסו היו שתילים צעירים, שהנאשם לא הספיק לקצור ולהפיק מהם סם.

בנוסף, יש לקחת בחשבון כי יש פער משמעותי בין משקל השתילים שנתפסו לבין כמות הסם אותה בסופו של יום ניתן היה להפיק מהם. כאשר המאשימה לא הביאה בפני נתונים כלשהם בדבר כמות הסם שניתן היה להפיק מאותם שתילים.

אשר לסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירות ויכולתו להבין את המעשים - בשירות המבחן טען הנאשם כי גידל הסם לשימושו העצמי בלבד וכי עשה זאת ללא מודעות והבנה של חומרת מעשיו.

כשלעצמי, בהינתן כמות הסם, המשאבים שהושקעו בגידולו והסתרת הגידול מפני הסביבה כולה והמשפחה בפרט, סבורני כי ניתן לקבוע שהנאשם הבין היטב את אשר הוא עושה ואת הפסול שבמעשיו.

בנוגע ליכולתו של הנאשם להימנע מהמעשים, הרי שהעניין היה בשליטתו המוחלטת של הנאשם, שביצע את העבירות במודע.

מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות שבהן הורשע הנאשם, מתחשבת בצורך במאבק בנגע הסמים, שהפך לרעה חולה ונפוצה במחוזותינו ובהשפעותיו השליליות על החברה. עם זאת, מתחמי הענישה העולים מן הפסיקה והעונשים שנגזרים בגדרם נעים במנעד רחב, כאשר משתנים הם בהתאם לנסיבותיו של מקרה ומקרה, בשים לב, בין היתר, לכמות הסם ולסוגו, כמפורט להלן:

1. רע"פ 6987/13 אברמוב נ' מד"י (פורסם בנבו, 21.10.13): הנאשם הורשע על-פי הודאתו בגידול סם מסוכן, החזקת סם שלא לצריכה עצמית, החזקת כלים ונהיגה בזמן פסילה. בדירתו של הנאשם נמצאה מעבדה ובה שתילי קנבוס במשקל 10 ק"ג נטו. נקבע, כי מתחם הענישה נע בין 6 חודשי מאסר בעבודות שירות ל-24 חודשי מאסר בפועל. בהתחשב בעברו הפלילי הנקי של הנאשם, בהודאתו ובמניעיו הכלכליים, נגזר דינו ל-12 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס ופסילת רישיון נהיגה.

2. ע"פ 2194/14 בן שמעון נ' מד"י (פורסם בנבו, 10.9.14): הנאשם הורשע על-פי הודאתו בבית המשפט המחוזי בגידול סם מסוכן, החזקת סם שלא לצריכה עצמית והחזקת כלים. בדירתו נמצא קנבוס במשקל 33.5 ק"ג. לנאשם עבר פלילי רלוונטי, אך נתקבל תסקיר חיובי בעניינו לאור הליך הגמילה שעבר. נקבע, כי מתחם העונש ההולם נע בין 18 ל-30 חודשי מאסר. בית המשפט השית על הנאשם 23 חודשי מאסר בפועל, הפעלת מאסר על תנאי בן 8 חודשים - 4 מתוכם במצטבר, מאסר על תנאי וקנס. בית המשפט העליון קיבל חלקית את ערעורו של הנאשם, לאור התקיימותם של שיקולי שיקום וגמילה, וגזר על הנאשם 20 חודשי מאסר בפועל, כאשר המאסר על תנאי ירוצה בחופף לעונש שהוטל.

3. עפ"ג 52810-07-10 עזריה נ' מד"י (פורסם בנבו, 10.2.11): בית משפט השלום הרשיע את הנאשם בגידול סם מסוכן, החזקת סם שלא לצריכה עצמית והחזקת כלים. הנאשם גידל בביתו שתילי קנבוס במשקל 1.180 ק"ג נטו. בביתו נמצאו חשיש במשקל 227.29 גרם נטו וחגיגת במשקל 94.66 גרם. בית המשפט השית על הנאשם 9 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס. לאור קיומם של שיקולי שיקום ותהליך הגמילה שעבר הנאשם, בית המשפט המחוזי קיבל חלקית את ערעורו והמיר את רכיב המאסר ב-6 חודשי מאסר בעבודות שירות.

4. ע"פ 20712-03-13 בן רחמים נ' מד"י (פורסם בנבו, 16.5.13): בית המשפט המחוזי דחה את ערעור הנאשם על חומרת העונש ואת ערעור המדינה על קולת העונש. הנאשם הורשע על-פי הודאתו בגידול סם מסוכן ובשימוש והחזקת סם שלא לצריכה עצמית. הנאשם גידל שתילי קנבוס במשקל של למעלה מ-20 ק"ג נטו והחזיק קנבוס במשקל 184 גרם נטו. מתחם העונש שנקבע נע בין 5 ל-20 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בהתחשב במעצרו הממושך של הנאשם, עברו הפלילי הנקי והודאתו, נגזר דינו ל-11 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר על תנאי וקנס.

5. ת"פ 2456-07-10 מד"י נ' תבל ואח' (פורסם בנבו, 08.5.11): הנאשם הורשע על-פי הודאתו בגידול סם מסוכן, החזקת סם שלא לצריכה עצמית וקשירת קשר לביצוע פשע. במסגרת הקשר, גידל הנאשם יחד עם אחר סם מסוג קנבוס בכמות העולה על 8.9 ק"ג. לבסוף, נגזר דינו של הנאשם ל-8 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס.

6. ת"פ 29401-11-12 מד"י נ' לוי (פורסם בנבו, 25.2.13): הנאשם הורשע על-פי הודאתו בגידול סם מסוכן, החזקת סם שלא לצריכה עצמית, החזקת כלים וגניבת חשמל. הנאשם הקים מעבדה, שבה גידל שתילי קנבוס במשקל של למעלה מ-24 ק"ג נטו. נקבע, כי מתחם העונש נע בין 10 ל-24 חודשי מאסר בפועל. בשים לב להודאת הנאשם והעדר עבר פלילי, נגזר דינו ל-12 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס ופסילת רישיון נהיגה.

7. ת"פ 31318-06-13 מד"י נ' בוחבוט כהן (פורסם בנבו, 2.12.13): הנאשם הורשע על-פי הודאתו בגידול סם מסוכן, החזקת סם שלא לצריכה עצמית והחזקת כלים. הנאשם גידל בביתו שתילי קנבוס במשקל 15.02 ק"ג והחזיק בסם מסוג קנבוס במשקל 42.20 גרם נטו. נקבע כי מתחם הענישה נע בין 10 ל-22 חודשי מאסר

בפועל. לבסוף, נגזר דינו של הנאשם ל-10 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס ופסילת רישיון נהיגה.

8. ת"פ 27605-04-11 מד"י נ' סבג (פורסם בנבו, 13.2.14): הנאשם הורשע על-פי הודאתו בגידול סם מסוכן והחזקת סם לצריכה עצמית. הנאשם גידל סם מסוג קנבוס בתוך מעבדה שהקים בביתו במשקל 3.6 ק"ג נטו וכן החזיק 7.27 גרם של סם מסוג קנבוס. לנאשם הרשעה יחידה משנת 1995, ביצע העבירות לשימוש העצמי והשתלב בטיפול לגמילה מסמים. בית המשפט השית על הנאשם 6 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופסילת רישיון נהיגה.

9. ת"פ 11069-06-12 מד"י נ' הררי (פורסם בנבו, 12.5.13): הנאשם הורשע על-פי הודאתו בגידול סם מסוכן, החזקת סם שלא לצריכה עצמית והחזקת כלים. הנאשם, נעדר עבר פלילי, גידל בתוך מכולה שרכש 278 שתילים של סם מסוג קנבוס במשקל 850 גרם נטו. בית המשפט אימץ את הסדר הטיעון שגובש בין הצדדים וגזר דינו של הנאשם ל-5 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי, קנס ופסילת רישיון הנהיגה על תנאי.

10. ת"פ 35333-09-11 מד"י נ' נפתלי ואח' (פורסם בנבו, 4.9.12): הנאשמים, בני זוג, הורשעו על-פי הודאותיהם בגידול סם מסוכן ובהחזקת סם שלא לצריכה עצמית. הנאשם הורשע גם בתיווך במכירה של סם מסוג קנבוס. הנאשמים גידלו בחצר ביתם קנבוס במשקל 4.5 ק"ג, וכן החזיקו בביתם 24.8 גרם קנבוס וברכבם כמות נוספת של 148.4 גרם. הנאשמים נעדרו עבר פלילי ונתקבלו תסקירים חיוביים בעניינם. בית המשפט גזר דינו של הנאשם ל-6 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי, קנס וצו מבחן. לאור מצבה הבריאותי הקשה של הנאשמת, נגזר דינה ל-3 חודשי מאסר על תנאי.

לאור כל האמור, סבורני כי מתחם העונש ההולם את מעשי העבירות שביצע הנאשם שבפניי, נע בין 6 חודשי מאסר, שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות, לבין 16 חודשי מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריה.

לצד תקופת המאסר יש לקבוע גם ענישה כספית של קנס בשיעור משמעותי שתפקידו להרתיע מפני הפיתוי הכלכלי הטמון בגידול ומכירת הסם.

במקרה דנן, לא קיימים שיקולים המצדיקים סטייה ממתחם העונש ההולם, לחומרא או לקולא. בענישה שתוטל, שלא תחרוג ממתחם העונש ההולם, יש להתחשב בצורך בהרתעת הנאשם ובהרתעת הרבים מפני ביצוע עבירות מסוג העבירות שביצע הנאשם.

בגזירת העונש המתאים לנאשם וכמצוות המחוקק בסעיף 40א לחוק, יש מקום להתחשב בנסיבותיו האישיות, אשר אינן קשורות בביצוע העבירות:

לזכות הנאשם יש לזקוף בראש ובראשונה את עברו הפלילי הנקי. נתון זה מצדיק התחשבות של ממש. מדובר במפגשו

הראשון של הנאשם עם החוק, ואין דומה גזירת דינו של נאשם "סדרתי" לגזירת דינו של נאשם נעדר הרשעות קודמות.

בנסיבות הללו יהא זה איפוא מאסרו הראשון של הנאשם, ולא יכול להיות חולק כי עונש המאסר יפגע בנאשם באופן ממשי. כן, עונש המאסר יוביל לפגיעה קשה במשפחתו של הנאשם, שהינו כאמור אב לילד בן 3 ומצפה ללידת בנו השני בקרוב מאוד.

הפסיקה ראתה בנתון "המאסר הראשון" כנתון ממתן, וברור כי יש לפעול כך אף בענייננו.

בנוסף, לזכות הנאשם יש לזקוף את שיתוף הפעולה עם המשטרה והודאתו בהזדמנות הראשונה, אשר לצד העובדה כי משקפת היא חרטה וקבלת אחריות על המעשים, היה בה כדי חיסכון בזמן שיפוטי יקר. זה המקום להזכיר, כי הנאשם הודה, מבלי שגובשה בעניינו כל הסכמה לעניין העונש.

מדובר בנאשם שחרטתו ניכרה בו מרגע מעצרו וחקירתו במשטרה ועד יום הדין בבית המשפט, חרטה שהתבטאה, בין היתר, בשיתוף פעולה מלא מצידו עם החוקרים ובאופן בו בחר לנהל את משפטו.

ממצאי התסקיר בעניינו של הנאשם פורטו בהרחבה לעיל. בתמצית ייאמר כי עסקינן בנאשם בן 35, נשוי ואב לילד בן 3, שאשתו נמצאת בחודשי הריון מתקדמים. שירות המבחן התרשם כי אומנם הנאשם ניהל לאורך השנים אורח חיים התמכרותי, אך אינו בעל דפוסים עברייניים מושרשים וכי החל לגלות מודעות לחומרת מעשיו ולהשלכותיהם.

המדובר בנאשם שהחל לצרוך סמים בגיל 15, ושעם שובו ארצה מחו"ל, החל לצרוך חשיש באופן אינטנסיבי. יחד עם זאת וחרף עומק התמכרותו לסם, שמר הנאשם על אורח חיים נורמטיבי, הוכיח תפקוד תעסוקתי ומשפחתי תקין ונמנע מליצור קשר עם חברה שולית ועבריינית.

מדובר בנאשם שאינו מגלה כרוניזציה של תופעות ההתמכרות הכרוכה לרוב בניהול אורח חיים שולי.

מיד עם מעצרו פנה הנאשם ליחידה להתמכרויות מיוזמתו שלו לצורך טיפול וגמילה מסמים. גורמי הטיפול ביחידה להתמכרויות מדווחים כי הנאשם מגיע לשיחות פרטניות עם העובדת הסוציאלית, משולב בטיפול קבוצתי ומוסר בדיקות שתן המעידות על ניקיון מסמים. ההתרשמות הינה כי הנאשם מגויס לתהליך וקיימת מוטיבציה מצידו לעריכת שינוי כולל באורחות חייו.

בנסיבות הללו, שליחת הנאשם כיום אל מאחורי החומות והסורגים, כעתירת התביעה, הינה בבחינת גדיעת ההליך השיקומי בעיצומו שרוי הנאשם.

לאור כל האמור ולאחר ששקלתי את מכלול הנסיבות ובהן בעיקר את נסיבות ביצוע העבירה ונסיבות האישיות של הנאשם, סבורני כי יש להעניק במקרה דנן משמעות מיוחדת לשיקול שעניינו תיקון העבריין ושיקומו ולגזור עונשו ברף הנמוך של המתחם. יש להעריך ולחזק את ההליך הטיפולי שעובר הנאשם בעת הזו, שלא יכול להיות חולק כי הוא נושא פרי.

אשר למשמעות המיוחדת שיש לשיקול השיקום בין שאר שיקולי הענישה, ראה דברי בית המשפט העליון בע"פ 5291/12 אבו האני נ' מד"י (פורסם בנבו, 12.11.12):

"אכן, אסור לו לאדם לפגוע בערכים המוגנים שזכו להגנה מיוחדת בחסות המשפט הפלילי. אדם החוטא לערכים אלה, מצופה לשלם את חובו לחברה ולשאת בעונש שקבעה החברה בגין מעשיו. יחד עם זאת, איננו חיים בחברה נקמנית שכל חפצה הוא להעניש את חבריה אשר סטו מדרך הישר אך לשם הענישה. אנו חיים בחברה שפועלת לקדם את ביטחונם האישי של חבריה, בין היתר, באמצעות המשפט הפלילי תוך שימוש במנגנון הענישה ככלי להרתעה אינדיבידואלית וקולקטיבית, ולצד זאת אנו פועלים לשיקום החוטאים כדי לשלבם בחזרה בחיי החברה כחברים תורמים שמסייעים לקידומה".

אוסף כי חוק העונשין מאפשר שימוש גם באמצעי ענישה אחרים, שיש בהם כדי להרתיע ולשדר מסר מתאים לנאשם ולחברה, כדוגמת קנס כספי שהינו עונש ממשי ומוחשי, שיש בו כדי להבהיר היטב את הפסול שבמעשה.

ועם זאת, לא יהיה בכך כדי להפיל אדם לתוך סביבה עבריינית מובהקת ולחזק נטיות קרימינליות ואנטי חברתיות תוך תהליך של התבוללות והיטמעות בחברה עבריינית.

ככלל בהטלת קנס משמעותי יש כדי לאזן במידה מסוימת עונש מאסר בפועל שאינו מבקש למצות את הדין עם הנאשם.

במקרה דנן, סבורני כי הטלת קנס משמעותי לצד חילוט סך של 100,000 ₪ במזומן מהכספים התפוסים, מהווים אף הם ענישה מוחשית וכואבת לנאשם, שיש בה אף כדי להרתיעו.

סוף דבר

לאחר בחינת השיקולים השונים ועריכת איזון, מצאתי כי יש להטיל על הנאשם עונש מאסר אשר מחד יהיה משמעותי ומאידיך ישקלל את אותם נתונים העומדים לזכותו, וביניהם, הודאתו, העדר הרשעות קודמות, נסיבותיו האישיות וסיכויי שיקומו הגבוהים.

בתוך מתחם העונש ההולם, ועל יסוד כלל הנתונים, נראה כי עונשו של הנאשם צריך להיגזר ברף התחתון של המתחם, ולפיכך, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

1. 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות.

הנאשם ירצה את עונשו בעמותת "פתחון לב" ברח' לישנסקי 9 ראשון לציון, החל מיום 31.12.14.

על הנאשם להתייצב לצורך קליטה והצבה ביום 31.12.14 בשעה 08:00 במשרדי הממונה על עבודות השירות במפקדת מחוז מרכז, ת.ד. 81 רמלה.

מובהר לנאשם כי חלק מתנאי עבודות השירות הינה שמירה על ניקיון מסם, באופן שאם תתגלה מעורבות פעילה, יהווה הדבר הפרה של תנאי עבודות השירות, ותגרור אחריה את הפסקתם וריצוי העונש במאסר מאחורי סורג וברית.

2. 10 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור כל עבירה מסוג פשע לפי פקודת הסמים.

3. 5 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור כל עבירה מסוג עוון לפי פקודת הסמים.

4. קנס כספי בסך 25,000 ₪ או 5 חודשי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם עד לא יאוחר מיום 31.12.14.

5. 10 חודשי פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה.

6. 6 חודשי פסילת רישיון נהיגה על תנאי למשך שנתיים, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור כל עבירה לפי פקודת הסמים.

7. סך של 100,000 ₪ במזומן מתוך הכספים התפוסים בידי המבקשת יחולטו לטובת הקרן לחילוט שבמשרד האפוטרופוס הכללי.

הסמים וציוד המעבדה יושמדו.

יתרת המוצגים שנתפסו קרי מסמכים, מפתחות, חלקי מחשב, טלפון סלולארי, והמחאות יושבו לנאשם.

מתוך תפיסה מס' 885342 סך של 100,000 ₪ יועברו לקרן לחילוט. יתרת כלל הכספים התפוסים כולל מטבע ישראלי ומטבע זר, יוחזרו לידי הנאשם.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום מהיום.

ניתנה והודעה היום י"ז חשוון תשע"ה, 10/11/2014 במעמד הנוכחים.

שרית זמיר, שופטת

עמוד 13

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

